

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 521/2021
16.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужила АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Субашић, адвокат из ..., против туженог „Галеника“ а.д. Београд, Земун, чији је пуномоћник Млађан Марјановић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3503/19 од 11.05.2020. године, на седници одржаној 16.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужила изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3503/19 од 11.05.2020. године.

ОДБИЈА се захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 77/14 од 19.02.2018.године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле АА, којим је тражила да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности-Уговора о раду донетог од стране туженог под бр. .. од 19.11.2013. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле АА, којим је тражила да се обавезе тужени да овој тужили на име накнаде штете по основу изгубљене зараде због незаконитог отказа уговора о раду за период од 20.11.2013.године до 28.02.2017. године, исплати укупан износ од 1.476.006,81 динара, са каматом по стопи одређеној Законом о затезној камати, на појединачне износе од датума доспелости до исплате, све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле АА, којим је тражила да се обавезе тужени да у корист ове тужиле на износе на име накнаде штете по основу изгубљене зараде из претходног става изреке, у складу са важећим законским прописима обрачуна и Републичком фонду за ПИО-филијала Београд, уплати доприносе за ПИО осигурање. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле АА, којим је тражила да се обавезе тужени да ову тужилу врати на послове које је обављала пре незаконитог отказа уговора о раду. Ставом петим изреке, у односу на део тужбе тужиле АА, којим је тражила да се тужени обавезе да је распореди на послове које је обављала пре незаконитог отказа уговора о раду или друге послове за које је код туженог предвиђена иста стручна спрема коју тужила поседује, Трећи основни суд у Београду се огласио апсолутно ненадлежним, те

је тужба тужиле у овом делу одбачена. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле ББ, којим је тражила да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности-Уговора о раду донетог од стране туженог под бр. .. од 19.11.2013. године. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле ББ, којим је тражила да се обавезе тужени да овој тужилји на име накнаде штете по основу изгубљене зараде због незаконитог отказа уговора о раду за период од 20.11.2013.године до 31.10.2014.године, исплати укупан износ од 1.085.627,45 динара, са каматом по стопи одређеној Законом о затезној камати, на појединачне износе од датума доспелости до исплате, све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом осмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле ББ, којим је тражила да се тужени обавезе да у корист ове тужиле на износе на име накнаде штете по основу изгубљене зараде из претходног става изреке, у складу са важећим законским прописима обрачуна и Републичком фонду за ПИО-филијала Београд, уплати доприносе за ПИО осигурање. Ставом деветим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужилја за накнаду трошкова поступка. Ставом десетим изреке, обавезане су тужиле да туженом накнаде трошкове поступка у износу од 189.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3503/19 од 11.05.2020. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда и жалба тужилја одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужилја за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужиле су изјавиле ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су биле у радном односу код туженог на неодређено време и то тужилја ББ на радном месту ..., а тужилја АА на радном месту ... у Сектору ... . Правилником о организацији и систематизацији послова туженог бр. .. од 04.09.2013.године, укинута је радно место ..., као и радно место ... у Сектору ... . Због организационих и економских промена код туженог, Надзорни одбор је утврдио предлог Програма решавања вишка запослених 16.03.2013. године, а одлуком Надзорног одбора туженог бр. ../13 од 14.10.2013.године, усвојен је Програм решавања вишка запослених, којим су утврђени разлози престанка потребе за радом запослених, мерила и критеријуми за утврђење вишка запослених, мере за решавање вишка запослених, износ отпремнине и рок у којем ће бити отказан уговор о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности-Уговор о раду. Решењем о отказу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности-Уговора о раду бр. .. од 19.11.2013.године, ББ на назначеном радном месту отказан је уговор о раду, уз

утврђење да јој је исплаћена отпремнина у износу од 962.677,00 динара и да јој престаје радни однос 19.11.2013. године, а у образложењу овог решења наведено је да је укинута радно место на коме је радила ова тужила и да је зато престала потреба за обављањем тих послова и за радом запослене, да је због организационих и економских промена код туженог, Надзорни одбор 16.03.2013. године утврдио предлог Програма решавања вишка запослених, а 14.10.2013. године, усвојио Програм решавања вишка запослених, те да запосленој није могао да се понуди други посао, који одговара њеној стручној спреми, а нема ни послова који би могли да јој се понуде у нижем степену стручне спреме. Решењем о отказу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности-Уговора о раду бр. .. од 19.11.2013. године, запосленој, овде тужилци АА, на назначеним пословима, отказан је Уговор о раду бр. .. од 17.2.2009. године, уз утврђење да је овој запосленој исплаћена отпремнина у износу од 137.525,00 динара и да јој престаје радни однос 19.11.2013. године, а у образложењу овог решења наведено је да је укинута радно место на коме је радила ова тужила и да је зато престала потреба за обављањем тих послова и за радом запослене и наведени су исти разлози као у решењу о отказу ББ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неосноване тужбене захтеве тужила у целости, закључујући да су оспорена решења донета у складу са законом и општим актима, а тужилце се неосновано позивају на друге Програме решавања вишка запослених, код чињенице да су Правилником о систематизацији радних места туженог, радна места на којима су тужилце радиле укинута, због чега се не ради о незаконитом отказу.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се неосновано указује да су нижестепени судови због погрешне примене материјалног права погрешно одбили тужбени захтев.

Према одредби члана 179 став 1 тачка 9 Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05...54/09), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и у случају ако је услед организационих промена престала потреба за обављањем посла.

Правилно је побијаном одлуком одбијен тужбени захтев тужила за поништај решења туженог од 19.11.2013. године којима је тужилама отказан уговор о раду применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...54/09) који је био у примени у време доношења оспореног решења, с обзиром да су њихова радна места укинута Правилником о организацији и систематизацији послова туженог бр. .. од 04.09.2013. године, а у поступку доношења решења поштоване су одредбе члана 158. и 159. Закона о раду. У конкретном случају, тужени је 16.09.2013. године донео Предлог Програма решавања вишка запослених, а 14.10.2013. године усвојио Програм решавања вишка запослених. Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду наводе ревизије да је отказ уследио поред тога што је радно место тужила укинута и из разлога што тужени није могао да им понуди други посао који одговара њиховој стручној спреми, а нема ни послова који би могли да им се понуде у нижем степену стручне спреме, али налази да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Наиме, на основу Правилника о организацији и систематизацији послова туженог, радна места на којима су тужилце биле запослене више нису предвиђена код туженог, односно укинута су. Дакле, ради се о општем акту

туженог чија законитост не може бити предмет преиспитивања у судском поступку за заштиту права из радног односа у случају отказа уговора о раду применом члана 179. тачка 9. Закона о раду. У поступку оцене законитости одлуке послодавца о престанку радног односа запосленог суд цени да ли је послодавац спровео законом прописани поступак и при том поштовао сва права за заштиту запосленог коме престаје радни однос по овом основу. У поступку је, супротно ревизијским наводима, утврђено да тужиле није било могуће распоредити на друго радно место које одговара њиховој стручној спреми, нити им обезбедити остваривање других законом предвиђених права. Имајући ово у виду, као и да тужиле одлуку о отказу уговора о раду побијају из разлога неоправданости доношења наведене одлуке, као и из разлога примењивања Програма решавања вишка запослених бр. .. од 02.10.2013.године који се заснива на критеријуму добровољности, Врховни касациони суд налази да законитост ове одлуке не утиче на законитост одлуке о престанку радног односа тужила, а и када су укинута радна места, као у конкретном случају, нема потребе за прописивањем критеријума за утврђивање вишка запослених, јер у тој ситуацији нема ни конкуренције, пошто је радно место укинато, као у конкретном случају радна места тужила, а у оспореним решењима се и не позива на Програм бр. .. од 02.10.2013.године. Наведени Програм заснован на критеријуму добровољности се није примењивао ни односио на тужиле, већ Програм од 16.9.2013. године, усвојен 14.10.2013.године, на који се тужени и позвао у решењима о отказу. Према оспореним решењима тужилама је радни однос, престао зато што су технолошки вишак из разлога чињенично-правне природе који су претходно образложени, а не као аутономном вишку на основу изјаве о добровољном отпуштању како у ревизији неосновано наводе, те би тужилама престао радни однос и независно од програма решавања вишка запослених. Обавеза послодавца је у смислу члана 158. Закона о раду да тужиоцу за чијим је радом код туженог престала потреба јер је његово радно место укинато, односно више није предвиђено, обрачуна и исплати отпремнину пре подношења тужбе суду за поништај решења о отказу што је у конкретном случају учињено. Из наведених разлога, нису основани наводи тужила о погрешној примени материјалног права.

У већем делу наводи ревизије тужила се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, и упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, због чега нису посебно разматрани будући да у смислу члана 407. став 2. не представљају дозвољен ревизијски разлог, а понављају се и жалбени наводи који су били предмет правилне оцене другостепеног суда, за које је дао јасне и правилне разлоге које овај суд у свему прихвата, те их применом члана 414. став 2. ЗПП није детаљно образлагао.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Будући да трошкови састава одговора на ревизију по оцени Врховног касационог суда нису били нужни за вођење ове парнице, то је захтев за накнаду ових трошкова неоснован.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка

5

Управитель писарнице
Марина Антонић